

5219 - Yılda bir defa kutlanan bazı kutlamalara katılmanın hükmü

Soru

Örneğin yılda bir defa kutlanan "Dünya Âile Günü", "Uluslararası Engelliler Günü", "Dünya Yaşlılar Yılı" gibi, birtakım kutlamalara ve münâsebetlere katılmanın dîndeki hükmü nedir?

Yine, İsrâ ve Miraç Kandili, Mevlid-i Nebevî ve Hicretin Yıldönümü kutlamaları gibi, insanlara hatırlatmak ve onlara öğüt vermek amacıyla dînî kutlamalar için birtakım broşürler hazırlamanın veya konferanslar ve İslâmî sempozyumlar düzenlemenin şer'î hükmü nedir?

Detaylı cevap

Allah'a hamd olsun.

Kanımca, her yıl tekrarlanan bu günler ve toplantılar, dînde ihdâs edilen bayramlar ve Allah Teâlâ'nın hiçbir delil indirmediği bid'at hükümlerindedir. Oysa Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- bu konuda şöyle buyurmuştur

[وَإِيَّاكُمْ وَمُحَدَّثَاتِ الْأُمُورِ، فَإِنَّ كُلَّ مُحَدَّثَةٍ بِدْعَةٌ، وَكُلُّ بِدْعَةٍ ضَلَالَةٌ.] [رواه أحمد وأبو داود والترمذي وغيرهم...]

"(Dînde aslı olmayıp) sonradan çıkarılan yeniliklerden sakının. Çünkü (dînde) sonradan çıkarılan her yenilik, bid'attir. Her bid'at, dalâlettir (sapıklıktır). Her dalâlet (in sahibi) de, ateştedir." (Ahmed, Ebu Davud, Tirmizî ve başkaları rivâyet etmişlerdir.)

Yine, Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

[إِنَّ لِكُلِّ قَوْمٍ عِيدًا، وَهَذَا عِيدُنَا.] [متفق عليه]

"Şüphesiz her toplumun bir bayramı vardır. Bu (gün de) bizim bayramımızdır."(Buhârî ve Müslim).

Şeyhulislâm İbn-i Teymiyye -Allah ona rahmet etsin-, hanîf İslâm şeriatında bu mevsimlerin ve bid'at bayramların hiçbir aslının olmadığını "İktidâu's-Sırâti'l-Mustekîm li Muhâlefeti Ashâbi'l-Cehîm"

adlı kitabında uzun uzun anlatmıştır. Bu mevsimleri ve bid'at bayram türlerini, özellikle de meşrû olan ibâdet kabilinden olanları, içermiş olduğu dîndeki fesadı (tahribâtı), herkes, hatta insanların çoğu bilememektedir. Hatta akıl sahipleri (ilim ehli) bile bunların ancak birazını idrâk edebilmektedirler.

İnsanlar, bu konudaki fayda ve zararı idrak etmeseler bile, Kitab ve Sünnete ittibâ etmeleri, uymaları gerekir.

Her kim, dînde yeni bir gün veya yeni bir oruç veya yeni bir namaz ihdâs ederse veyahut o ihdâs ettiği şey için yemek hazırlarsa veya süslenirse veyahut da o gün için infakta bulunursa (kesenin ağzını açarsa), bu ameli yapan kimsenin, yaptığı amele tâbi olarak, kalbinde mutlaka itikadın olması (o şeye inanması) gerekir.Çünkü onun bu davranışı, bu günün diğer günlerden daha fazîletli olduğuna inanmasını gerektirir. Şayet kendisinin veya kendisine uyanın kalbinde böyle bir inanç olmasaydı, kalbi, bu gün ve geceyi tahsis etmeye iletmezdi.Zirâ (iki şeyi birbiriyle kıyaslarken), birini diğerine tercih etmek için, delili veya karinesi olmadan tercih yapmak (birini diğerine tercih etmek), imkânsızdır.

Bayram; mekân, zaman ve toplantı için aynı isim olmaktadır. Bu üç şeyden birtakım şeyler ihdâs edilmiştir:

Zamana gelince, bu üç türdür: Buna, bazı mekanların ve fiillerin bid'at bayramları girmektedir.

Birincisi:

İslâm şeriatının hiç yüceltmediği, ilk müslümanlar tarafından da hiç zikredilmeyen ve onda yüceltilmesi gereken hiçbir olay da vuku bulmayan gündür.

İkincisi:

Başka günlerde (Mekke'den Medine'ye hicret gibi, Bedir ve Uhud savaşları gibi) olayların vuku bulduğu gibi, onda da herhangi bir olay vuku bulan, fakat bu günün kutsal bir mevsim oluşunu gerektirmeyen ve ilk müslümanların da yüceltmediklerigündür.

Her kim bunu yaparsa, hiç şüphe yok ki, İsa -aleyhisselâm-'ın şâhit olduğu olayları, bayramlar edinen hristiyanlara veya yahudilere benzemiş olur. Oysa bayram, dîndir, şeriattır. Dolayısıyla Allah Teâlâ teşri' buyurmuşsa, ona tâbi olunur. Yoksa dînde olmayan bir şey, ona ihdâs edilemez (ona eklenemez).

Aynı şekilde bazı insanlar, (Mevlid-i Nebevî'yi) ihdâs ederek İsa -aleyhisselâm-'ın doğum gününü kutlamada ya hristiyanlara benzemek istemektedirler ya da Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'e sevgi ve tazimlerini göstermek için yapmaktadırlar. Fakat ilk müslümanlardan hiç kimse, güçleri yettiği halde bunu yapmamıştır. Eğer bu davranışta iyilik olsaydı, yapmaya hiçbir engel olmamasına rağmen onlar daha önce bunu yaparlardı.

Üçüncüsü:

İslâm şeriatında yüceltilen ve tazim gösterilen Aşûrâ günü, Arefe günü, Kurban bayramı ile Ramazan bayramının ilk iki günleri gibi günlerde hevâ ve hevesine uyan birtakım insanların ihdâs ettikleri ve fazîletli olduğuna inandıkları şeyler, çirkin ve yasaklanması gereken şeylerdir. Tıpkı Râfîzîlerin, Âşûrâ gününde, Hüseyin'e olan bağlılıklarını dile getirmek için (onun ölüm yıldönümünde) kendilerini susuz bırakmaları ve öldürülmesine hüzünlenmeleri gibi.

Bu gibi dînde ihdâs edilen şeyleri, ne Allah Teâlâ, ne de elçisi Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem- teşri' buyurmuştur. Ayrıca bunu, ne ilk müslümanlardan, ne de Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in âile halkından (ehl-i beytten) birisi yapmıştır.

(Cuma ve bayram namazları gibi) dînen meşru kılınan toplanma günlerinin dışında her hafta veya ayda veyahut da yılda düzenli olarak toplanmaya gelince, bu toplanmalar, beş vakit farz namazlara, Cuma namazına, Ramazan ve Kurban bayramlarına ve Hac için yapılan toplanmalara benzemektedir. İşte bunu yapan, bid'atçı ve ihdâs edendir.

Bunun aslı: vakitlerin tekrarıyla tekrar edip sünnetler ve kutsal mevsimler haline gelen meşrû ibâdetleri, Allah Teâlâ kullarına yetecek kadarını teşri' buyurmuştur. Bu alışılmış toplanmaların üzerinde yeni bir toplanma ihdâs edilirse, işte bu, Allah Teâlâ'nın teşri' buyurduğuna benzemek demektir. Bu davranışta, yukarıda bazıları zikredilen birtakım zararları vardır. Fakat bir kimsenin

veya bir cemaatin arasına kendi başına yapması böyle değildir.

Yukarıda zikredilen şeylere bakarak şöyle diyebiliriz:

Bir müslümanın, -daha önce de zikredildiği gibi- müslümanların Ramazan ve Kurban bayramlarına benzediği için, her yıl kutlanan ve tekrar edilen bu günlere katılması ve onlara iştirak etmesi, câiz değildir. Eğer bu günler her ay veya yıl tekrar edilen günler değil ise ve müslüman, bu günlerde insanlara tebliğ etmekle sorumlu olduğu hakkı beyan etmeye gücü yetiyorsa, bu takdirde o günlere katılmasında -inşaallah- bir sakınca yoktur.

Allah Teâlâ en iyi bilendir.